

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani.

Uredništvo in upravništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici. Dopisi se ne vračajo. — Štev. pri čekovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

LETO IX.

Telefon št. 552.

LJUBLJANA, 23. decembra 1926.

Telefon št. 552.

ŠTEV. 150.

Vesele božične praznike
vsem prijateljem «Trgovskega lista»
želita
UREDNIŠTVO IN UPRAVA.

Samoupravne finance.

Pred vratmi imamo volitve v oblastno samoupravo, ki ima po zakonu obsežen, hvaležen in lep delokrog. V naših krajih se je v povojni dobi glede potrebščin, ki spadajo v delokrog bodoče oblastne samouprave, marsikaj opustilo, marsikaj zanemarilo. Potrebščine oblastne samouprave bodo torej jako velike in visoki bodo tudi davki, katere bomo morali plačevati za pokrivanje teh potrebščin.

V naši javnosti se temu delu oblastne samouprave posveča le premalo pozornosti. Premalo se pri nas poudarja, da je naša davčna sila že izčrpana, deloma po državnih davkih, deloma pa po dokladah samoupravnih organov (občin in okrajev). Posebne potrebščine občin in okrajev stalno naraščajo in z njimi vred tudi bremena, ki se nam iz tega naslova nalažajo.

Z zanimanjem pričakujemo statistike, katero pripravljata oddelki za samoupravne proračune v ministrstvu financ. Ta oddelki si je namreč med drugim nadel nalogo, da statistično pokaže, koliko nas stane samouprava pod različnimi imeni in kakšno breme pomenjajo dajatve samoupravnim oblastvom za naše gospodarsko življenje. Po objavi te statistike bo brez dvoma jasno, da je položaj, kakoršen je že sedaj, nevzdržen in da ne prenese poostitve po novih dajatvah za oblastno samoupravo. Za nas je položaj že kolikor toliko jasen, ker so nam po zaslugi delegacije ministrstva financ znani razni podatki o dokladah na direktne davke in o nakladah na trošarino. Le žal, da nimamo še sistematičnega pregleda o donosu raznih samostojnih davščin in naklad. O dokladah na direktne davke nam kaže statistika za vso Slovenijo, da so v letu 1925 znašale preko 45 milj. dinarjev. Nekoliko ugodnejšo sliko nam kažejo doklade na državno trošarino, a tudi te povprečno presegajo izmero državne dajatve.

Kaj naj počnemo, ko se tem dajatvam pridružijo še doklade za oblastno samoupravo? Jasno je, da oblastna samouprava ne bo mogla izhajati samo s 70% doklado, ki se pobira sedaj v obliki edinstvenega državnega pribitka, namesto prejšnje deželne doklade. Ozreti se bo morala še po drugih dohodkih, ako bo hotela izpolnjevati svoj namen.

Za saniranje avtonomnih financ so se že stavliali najrazličnejši predlogi, ki so bili pa večinoma neizvedljivi. Med te spada v prvi vrsti predlog, da se doklade na direktne davke, ki se pobirajo za samoupravo, enostavno maksimirajo in s tem indirektno prisili samoupravo, da zniža svoje potrebščine, ednosno ji onemogoči, da izpolnjuje naloge, za katere je postavljena. Z maksimiranjem se nikakor ne moremo strinjati, ker stojimo na stališču, da samouprave nikakor ne gre daviti, ampak ji je omogočiti, da more čim plodonosnejše razvijati svoje poslovanje.

Saniranje avtonomnih financ pridobi z volitvami v oblastno samoupravo na aktualnosti. Brez dvoma bo to eno prvih vprašanj, s katerimi se bo bavila prihodnja oblastna skupščina, ki

gotovo ne bo mogla priti do drugega zaključka, kakor do onega, katerega zastopa večina gospodarskih krogov, da mora država s predkazili iz državnih sredstev podpreti občine, okraje in tudi oblasti, da ne bodo navezane samo na nove davke. Oblastna samouprava prevzame dober del sedanega delokroga državne uprave. Edino pravično bi torej bilo, da se ji za pokrivanje potrebščin prepusti gotove davke, ki se zdaj pobirajo za državo. V drugih državah, na primer

v Avstriji, je državna uprava prepustila deželam zemljiški in hišni davek. Pri nas bi bili že zadovoljni, če bi dobili vsaj en del donosa teh davkov.

Ako se naša samouprava razvija, moramo le pozdravljati, odklanjati pa moramo, da bi se nam ob tej priliki nalagalo nova bremena. S samo upravo bo razbremenjen državni proračun, zato je tudi dolžnost države, da prispeva svoj delež za ureditev samoupravnih financ.

Načrt naše bodoče železniške mreže.

Ožji odbor za proučevanje načrtov in predlogov projektantov za sestavo naše bodoče železniške mreže je včeraj po štirinajstdnevem intenzivnem delu zaključil svoje razprave. Cel prvi teden se je vršila razprava skoro izključno le o načelnih vprašanjih, ki jih ima rešiti načrt mreže, da bi bil v vsakem oziru najracionalnejši in najboljši. Projektanti so obrazložili svoja mišljenja in vodilne ideje svojih načrtov in zamisli, na podlagi katerih se je vršila potem obširna razprava. Med načelnimi vprašanji, ki jih je tretiral ožji odbor, je bilo najtežje vprašanje ozkega in normalnega tira in usoda sedanjih bosanskih in srbijanskih ozkotirnih prog v primeru gradbe normalnotirnih zvez preko Bosne in Srbije skozi predele, kjer vodijo danes izključno le ozkotirne proge. Treba je bilo najti solucijo, kako naj se zadrži prometna enota ozkih prog po zgradbi normalnotirnih železnic po dolini Bosne in Neretve in skozi zapadno Srbijo.

Nato je sestavil ožji odbor program dela za bodočo gradbeno periodo 20 let, ki obsega 22 normalnih prog. Med temi so obsežene iz Slovenije sledeče proge:

1. Straža — Kočevje,
 2. Kočevje — sušaška proga in sicer v prostoru med Brod — Moravice in Vrbovsko, kjer bodo študije pokazale, da je najracionalnejše,
 3. St. Janž — Sevnica,
 4. Rogatec — Krapina,
- Poleg tega se je izdelal načrt širše mreže, v katerega so bile sprejete iz Slovenije naslednje zveze:
1. Rogatec — Brežice,
 2. Brežice — Novomesto,

ZAKON O BORZAH PRED ZAKONODAJNIM ODBOROM.

Kakor smo nedavno poročali je ministrstvo trgovine in industrije izdelalo nov načrt zakona o borzah, ki naj bi veljal za celo državo. Načrt je imel predvsem to nepojmljivo določilo, da se bodo smeli valutni in devizni posli obavljati samo na zagrebški in beograjski borzi. Naravno, da se je takemu določilu, ki bi za vedno odvzel Ljubljani zakonsko možnost, da dobi popolno borzo, uprl ves naš poslovni svet. Vršila se je o tem anketa pri naši zbornici, ki je sklenila poslati ministru trgovine in industrije spomenico, v kateri se je energično zahtevalo, da tako določilo ne postane zakon. Kakor se nam poroča iz najbolj zanesljivega vira iz Beograda, je g. minister za trgovino in industrijo predloge ljubljanske zbornice celotno osvojil, grajana hibe odstranil in izpopolnjen načrt predložil zakonodajnemu odboru. To poročilo nas je tembolj razveselilo, ker smo bili pri gornji zahtevi popolnoma osamljeni in nas zagrebški gospodarski krogi pri utemeljenem grajanju tako evidentne hibe načrta, ki je obenem življenskega pomena ljublj. borze, niso podpirali!

3. Rog. Slatina — Medvedce — Pragersko,

4. Črnomelj — sušaška proga. Dočim je odbor odklonil sprejetje proge Kamnik — Gornjigrad — Mozirje — Rečica na Paki, ki jo je predlagal delegat Zbornice.

Tretji del razprav je bil posvečen vprašanju rekonstrukcije obstoječih prog in povečanja njih kapacitete ter obnove voznega parka, ki se nahaja v derutnem stanju. Zastopnik Zbornice je posebno podčrtaval potrebo izgradnje prometnega trikota na Zidanem mostu, ki bi omogočeval direkten spoj iz Ljubljane proti Zagrebu in obratno. Sprejeta je bila tudi zahteva, da se nujno izmenjajo prekomerno izrabljeni tiri na progji Rakek — Borovnica in da se zgradi drugi tir na liniji Zidanemost — Zagreb, kjer je dolnji stroj do Krškega že zgrajen za drugi tir. Končno je bilo sprejeto v program del tudi pojačanje dolenskih železnic, da dobimo dobre direktne zveze s hrvaškim Primorjem.

Končno se je razmotrivalo vprašanje finansiranja bodoče mreže. Vsi govorniki so povdarjali potrebo, da se prvenstveno z obnovo voznega parka poveča rentabilnost obstoječih prog, uredijo odnošaji s privatnimi lokalnimi železnicami in nato najmejo posojila za gradbo glavnih prog. Gradbo lokalnih železnic naj se podpira s tem, da se donese zakon o vicinalnih železnicah po vzoru madžarskega Barošovega zakona, kjer bi bila država udeležena s polovico pri akcijskem kapitalu. Predlogi, ki so bili podani na sejah ožjega odbora, bodo predloženi plenumu konference, ki bo sklican okrog 25. januarja k zasedanju.

AVSTRIJSKI KANCLER DR. SEIPEL O ODPOVEDI TRGOVSKE POGODBE Z NAŠO DRŽAVO.

Avstrijski agrarci se pritožujejo zoper inozemsko konkurenco tujih držav, predvsem zoper konkurenco, katero jim povzroča naše žito, in zahtevajo, da se trgovske pogodbe preurede tako, da bodo carinsko izdatnejše zaščiteni. Ob razpravi teh želj v Narodni skupščini je kancler dr. Seipel uvodoma omenjal tudi vprašanje odpovedi naše trgovske pogodbe in opozarjal, da bi z odpovedjo pogodbe ne bilo ustrezno trenutnim potrebam agrarcev, ker prihajajo izpremembe v trgovskih pogodbah dejansko v različnih oblikah do izraza veliko pozneje. Jugoslaviji bi mogli pogodbo odpovedati še le s 15. avgustom 1927. Odpoved smatra za enkrat za neoportuno, kajti če bi bilo z njo tudi eni skupini prebivalstva pomagano, bi bili z njo prizadeji interesi vseh drugih, vsled česar je pri obravnavi tega vprašanja potrebna skrajna opreznost. Skupščina je upoštevala izvajanja zveznega kanclerja in sprejela glede revizije trgovskih pogodb resolucijo, ki je splošnega značaja in izključuje vsako vznemirjenje.

Državni svet.

Državni svet v Beogradu je važno oblastvo. Marsikdo je že, marsikdo bo še z njim prišel v dotiko. Posebno gospodarski krogi. Državni svet je namreč državno vrhovno sodišče in sodi med drugim tudi o takih rešenjih ministrov, s katerimi se posega v pravice in zakonite interese strank. Ker so ministri pridržali sebi reševanje najvažnejših in vseh važnejših zadev, se poda važnost državnega sveta sama po sebi. Državni svet zasluži zato posebno pažnjo gospodarskih krogov. Na tožbo prizadete stranke morajo ministri svoja rešenja pred državnim svetom zagovarjati.

V neki strokovni oceni državnega sveta je bilo rečeno, da je posebno značilna lastnost državnega sveta njegova tajinstvenost. Taka tajinstvenost, da spominja na liturgične obrede pravoslavne cerkve. Res je to, državni svet je tajinstven; večkrat nam ga je težko umeti. Odkod ta tajinstvenost? Ta tajinstvenost ima svoj izvor v pravilniku državnega sveta in pri tem pravilniku se hočemo malo ustaviti.

Povsod je navada, da si take visoke sodnije, kot je državni svet, same predpisujejo pravila svojega notranjega uradovanja, pravila pa, ki imajo vpliv tudi na zunaj, to je na položaj strank, pa so urejena z zakonom. Pri nas ni tako. Pri nas je predpisal pravilnik državnemu svetu minister pravde, torej eden izmed onih gospodov, ki vsak čas lahko pride v položaj, da bo moral svoja rešenja zagovarjati pred državnim svetom. In je res moral tudi ta svoj pravilnik zagovarjati pred državnim svetom. Pravilniku se je namreč očitilo, da krši zakon, ker posega v pravni položaj strank. Pravilnik določa, da razpravlja državni svet brez prisotnosti tožnika, pri zaprtih vratih. To se pravi, da so vrata zaprta samo tisti stranki, ki ni minister, da pa niso zaprta ministru. Kot rečeno je moral minister zato svoj pravilnik zagovarjati pred državnim svetom, pred istim državnim svetom, kateremu je bil ta pravilnik predpisan. Po katerem pravilniku je minister svoj osporjeni pravilnik branil in zagovarjal, ne vemo. Mogoče po spornem pravilniku, mogoče po kakem drugem. Državni svet pa je odločil, da je pravilnik na zakonu osnovan; pa dobro. Zato sodi državni svet tožnikom pri zaprtih, ministrom pa pri nezaprtih vratih.

Toda zaprta vrata v 20. stoletju tudi za kake navadne ljudi, ki niso ministri in katerih je navzlic vsem dosedanjim krizam zaenkrat le še več kot ministrov, ne veljajo. Danes se obravnava o vsaki klobuti, o vsakem branjevskem računu pri odprtih vratih. V kompetenco državnega sveta ne spadajo klobute, branjevski računi in druge drobnarije. V kompetenco državnega sveta spadajo ministrska rešenja o najvažnejših in vseh važnejših javnopravnih zadevah davkoplačevalcev; sodi se pa o njih brez prisotnosti strank. Ali ni to tajinstveno, neumljivo?

Zato pa ima državni svet javne razprave — v disciplinskih zadevah državnih uradnikov. Kot bi se javnost za te zadeve zanimala! Prva javna razprava državnega sveta, tega našega najvažnejšega in najvišjega administrativnega foruma, se je tikala ljubavne afere nekega jetniškega paznika. Uradniški zakon določa, da so disciplinarne razprave na vseh instancah pristopne samo državnim uradni-

kom, torej ne žurnalistom. V dnevnem tisku pa je bilo mogoče brati natančen potek te disciplinske razprave, z imeni in naslovi glavnih akterjev tihe apsanke idile. No, in kaj potem? Nič hudega. Kmalu potem so listi podrobno poročali o krivicah dveh monopolskih uradnikov; malo pozneje zgodbo o 1. grupi državnih svetnikov. Ravno sedaj pa pišejo natančno o disciplinarni razpravi uradnikov zagrebškega železniškega ravnateljstva radi premogovne afere. Ali ni tudi to tajinstveno, neumljivo?

Kadar državni svet tožbo zavrne, ne pove razlogov. Kadar tožbi ugodi, navede razloge. Torej: če je stranka zavržena, takrat pove državni svet samo to, da je prebral tožbo, ministrov odgovor in »ostale akte« in da je »našel«, da je rešenje na zakonu osnovano. Pečat, podpis, pa gotovo! Razlogi se navedejo samo takrat, kadar se tožbi ugodi in ministru torej ne ugodi. To izgleda tako, kot bi se državni svet ministru opravičeval. Pa ni tako. Rzsodba državnega sveta je namreč po zakonu za ministra obvezna in minister mora izdati novo rešenje v smislu razlogov državnega sveta. Da more minister novo rešenje izdati, mora državni svet svoje razloge povedati. Sicer ministru niti ne bi trebalo vedeti, kaj državni svet pravzaprav hoče.

Iz tega pa, da se ministru morajo razlogi povedati, pa ne sledi, da jih stranki ni treba povedati. Nasprotno! Razloge mora povedati vsakdo, ki razsoja po zakonu. Kdor razlogov ne pove, pokaže s tem, da je postal »po nahodjenju«, da je izbiral. Državni svet mora v upravnih sporih postopati po zakonu in ne »po nahodjenju«, torej mora navesti razloge.

Razlogi državnega sveta so za vso širšo javnost neprecenljivega pomena, posebno pri naši novejši razdraženi zakonodaji. Iz razlogov državnega sveta bi bilo razvidno, katerih načel se drži ta vrhovna instanca pri presoji spornih vprašanj, ki so danes številnejša, kot kadarkoli poprej. Razlogi državnega sveta bi prinesli stalnost v uradovanje oblastev, stranke bi se vedele ravnati. Kake važnosti je to v gospodarskih zadevah, ni treba podarjati. Pomislimo samo, kako je s tem kalkulacija olajšana.

Konzorcij Themis v Zagrebu izdaja rzsodbe državnega sveta. Toda kaj ima javnost od tega, ko ne vidi družega, kot da je v večini slučajev državni svet tožbo in ostale akte prebral in našel, da je spodbijano rešenje na zakonu osnovano.

Rekli smo, da je minister po zakonu vezan na razloge državnega sveta. Po zakonu da, toda kaj vidimo v praksi? Celu vrsto rzsodb državnega sveta ministri nočejo izvršiti. Kratkotrajno ne izdajo novega rešenja, stranka je vkljub stroškom in zmagi pred državnim svetom še vedno tam, kjer je bila tudi brez stroškov in brez državnega sveta. Taki slučaji ministrske sabotaže so v zakonu predvideni in urejeni tako, da mora stranka najprej tri mesece počakati, potrpeti, potem pa se sme obrniti na državni svet in državni svet ima izdati rešenje, s katerim se popolnoma nadomesti razveljavljeno ministrovo rešenje. Najprej ima torej minister tri mesece respira in ko se stranka po brezuspešnem čakanju pritoži na državni svet, kaj napravi državni svet? On zahteva od stranke, da mora ona takoj v pritožbi dokazati, da minister medtem rešenja v resnici ni izdal. Kdaj ste še slišali, da je sodišče naložilo stranki dokaz o okolnosti, katere — ni?

Temu se ne bomo preveč čudili, če pomislimo, da morata biti dve tretjini državnih svetnikov pravniki. Ostali so lahko profesorji, polkovniki, literati ali karkoli. Pa tudi državni svetniki-pravniki morejo biti samo taki pravniki, kakršne izbere zakonodajalec. Zakonodajalec zopet more zbrati samo tiste in take, katere in kakršne predlaga — minister. Znano je, da je bil med drugim tudi pok. gospod Pašić predsednik državnega sveta. Gosp. Pašić je bil po študijah tehnik, po polico diplomat in politikar. Kako naj potem sodi po — zakonu?

Državni svetniki so sodniki, imajo vse zakonite predpravice in kavtele sodnikov. Po zakonu o samoupravah sodniki ne morejo kandidirati v oblastne skupščine. To zato, ker je sodnikov itak premalo in torej ni treba še teh odtegovati njih rednemu poklicu. V svojem poklicu preizkušajo sodniki oblastne uredbe, če so zakonite ali ne. Ne morejo torej biti člani istih skupščin, katerih uredbe naj pozneje presoja. V Beogradu pa je celo nosilec liste politične stranke — državni svetnik.

Zakaj pišemo vse to? Samo zato, ker se na teh primerih lahko vidi, kako zna naša zakonodaja in naša vrhovna uprava obrezuspešiti najvažnejše ustavne svoboščine. Ker sprejme naša narodna skupščina vsak zakon, samo da ga je predložil minister, ker ima minister odločilni vpliv povsod, zato je razvoj dogodkov popolnoma v ministrovih rokah. V narodni skupščini do historije razvito strankarstvo je potlačilo vse gospodarske momente. Zato je naravno, da gospodarsko propadamo in bomo propadali vedno bolj. Strankarstvo je dospelo tako daleč, da grize že na zlati podlagi pravnega reda. Pravni red in pravna sigurnost sta neobhoden predpogoj za razvoj gospodarstva. Gospodarstvo more uspevati le, če sta si delavec in podjetnik svesta, da bosta v miru uživala plodove svojega truda. Danes te sigurnosti nimata več in je potrebno, da se zavesta, da jima prihaja vsa ta nesigurnost od zgoraj. Dokler preti ta nevarnost od zgoraj, toliko časa so tudi lokalna oblastva brez moči. Saj so odvisna navzgor.

Zato tudi ne moremo pričakovati bistvenega zboljšanja razmer od novih oblastnih samouprav. Tudi nad njimi visi Damoklejev meč od zgoraj in bodo zato vkljub najboljši volji samo novo breme našega gospodarstva.

PODPIS TRGOVINSKE POGODBE MED NAŠO DRŽAVO IN BELGIJO.

V četrtek 16. t. m. je bila podpisana v Bruslju trgovinska pogodba med Belgijo in Jugoslavijo. V imenu belgijske vlade je podpisal pogodbo zunanji minister Vandervelde, v imenu naše vlade pa naš poslanik v Bruslju Jova Vučković. V pogodbi so vse običajne klavzule glede trgovine in pomorskega prometa med obema državama. Pogodba temelji na načelu maksimalnih medsebojnih ugodnosti. Glasom pogodbe bosta morali obe državi nekatere postavke v uvozni carini znižati. Jugoslavija bo morala znižati uvozno carino na steklo za okna in ogledala, dvokolesa, motocikle, usnje, kožo za klobuke, poedine tehnične potrebščine in še nekatere predmete; Belgija pa carino na grab, fižol, slive, klobase, marmelado, volno, ploščice za parket itd. Trgovinska pogodba z Belgijo stopi v veljavo 10 dni po obojestranski ratifikaciji.

NEMŠKI TRGOVCI PROTI KREDITIRANJU KONSUMNIH POTREBŠČIN.

Glede kreditiranja blaga v nadrobni prodaji se propagirajo v zadnjem času v Nemčiji različni kreditni sistemi. S tem vprašanjem se je nemško trgovstvo pečalo na glavni skupščini trgovcev in odklonilo vse različne sisteme. Trgovstvo nima ničesar proti temu, da se dajejo krediti glede produktivnih potrebščin, odklanja pa kredite za konzumne potrebščine. S kreditiranjem konzumnega blaga se pospešuje nevarna zadolžitev prebivalstva, predvsem nameščenec. Tako kreditiranje preprečuje smisel za varčevanje, kakoršno bi bilo potrebno, da se prebivalstvo po ogromnih gmotnih žrtvah vojnih posledic gospodarsko opomore. Nemško trgovstvo je odločno proti temu, da bi se za take namene porabljal inozemski kredit. Neizogibni riziko in stroški kreditiranja morajo končno podražiti blago, ker jih nihče ne more sam nositi. Glavna skupščina svari nemške trgovce pred kreditiranjem blaga za konzumne potrebščine in pozivlja poslovne kroge in prebivalstvo, da se drže v lastnem interesu edino splošnim interesom ustrezajočega takojšnjega plačila.

Davčna lestvica za dohodnino.

V povojni dobi je poleg vojnega davka najostrejši davek dohodnina. Dohodnina se tudi v povojni dobi pobira po predvojni davčni lestvici, usmerjeni na popolnoma druge gospodarske in valutne prilike, dasi se sedanje razmere z njimi niti primerjati ne morejo. Poostrišla se je ta lestvica v vojni dobi še z vojnim pribitkom, v povojni dobi pa s 30% izrednim pribitkom, kar je davčno plačilo več nego podvojilo.

Kdor je imel pred vojno, na primer 100.000 Din letnih dohodkov, je plačal od tega dohodka 4841 K dohodnino. Tako srečni so bili pri nas jako redko sejani in seštel bi jih lahko na prste ene roke. Kdor je imel v predvojni dobi toliko dohodkov, je mogel na ta visoki dohodek odpadajoči davek poravnati brez vsakih žrtv. Drugače pa je v povojni dobi. Dohodek po 100.000 K zadostuje v povojni dobi komaj za preživljanje ene družine, pa še ta ne sme biti posebno številna. Kljub temu pa se plačuje v povojni dobi na ta dohodek na dohodnini 11.328 K — ali 2832 Din.

Gospodarski krogi so že takoj prva leta, ko je prihajala devalvacija valute postopoma vedno bolj do izraza, v številnih spomenicah, na vseh shodih in ob vsaki drugi primerni obliki zahtevali, da se dohodninska davčna lestvica omili vsaj toliko, da se bo namesto v kronah brala v dinarjih. S tem bi se davčno breme izdatno olajšalo in doseglo kolikor toliko znosno izmero.

Davčna uprava se je iz fiskalnih in legislativnih razlogov protivila tej zahtevi. V formalnem oziru je uveljavljala, da je za tako omiljenje davčne lestvice potreben poseben zakon ali posebno določilo finančnega zakona. Zbog tega je bila nedostopna za vsa dokazovanja, da vendar ne gre, da se dohodki napovedujejo v dinarjih, nato pretvarjajo v krone, samo zato, da se določi davek in končno davek, številčno izražen v kronah, zopet pretvarja v dinarje. Vsa prizadevanja so bila brezuspešna in tudi naša Narodna skupščina ni kazala pravega umevanja

za razne predloge, ki so merili na to, da se lestvica vsaj počem finančnih zakonov primerno zniža na nivo, ki bi ustrezal načelu, da se kronska lestvica bere v dinarjih.

Našli so se med nami vendar posamezniki, ki niso verjeli zatrjevanju, da je za to, da se kronska lestvica bere v dinarjih, potreben poseben zakon in so poizkusili svojo srečo pri Upravnem sodišču v Celju. Koliko je teh tožb in kakšen so imele uspeh, nam ni znano. Vsaj v javnost še niso prodrle vesti, da bi Upravno sodišče o takem tožbenem zahtevku že odločilo.

Ves ta čas smo se borili sami. Kronska lestvica je bila slovenska specijaliteteta. V zadnjem času, ko se izdelujejo odmerni zaostanki na Hrvaškem in posebno v Vojvodini, se kažejo krute posledice take davčne prakse tudi v teh pokrajinah. Tudi Vojvodinci so najbrže dobili enako slabe izkušnje s prizadevanjem za znižanje davčne lestvice in so se rajše zatekli v večjem številu na kompetentno upravno sodišče, ki je o stvari že razsodilo.

Kakor poroča zadnji »Privredni Pregled« v štev. 50 od 12. decembra t. l., se je tamošnje upravno sodišče postavilo na stališče, da je finančna uprava kršila zakon, ker je odmerjala davek po kronski lestvici in ga na to pretvarjala v dinarje. Ugodilo je namreč vsem tožbam, ki so zahtevale, da se kronska lestvica bere v dinarjih.

Vprašanje kronske lestvice s temi sodbami še ni končno veljavno odločeno, ker bo finančna uprava brez dvoma provccirala o tem vprašanju odločbo Državnega sveta. Naj izpade odločba Državnega sveta tako ali tako, kaže že dejstvo, da je vojvodinsko upravno sodišče razsodilo v prilog naše stare zahteve, da ta naša zahteva vendar ni bila tako brez stvarne podlage.

Zadevo obdržimo v evidenci in bomo o njej poročali, čim prej mogoče obljubljeno besedilo predmetne rzsodbe vojvodinskega upravnega sodišča.

L. U.

Kreditno zavarovanje in eksport.

Skoraj vsaka tvrdka ima tekom let zgube na račun debitorjev. Previdni trgovec s takimi zgubami računa in jih skuša izenačiti s prihranki, ali pa s kalkulacijami v cenah. Kljub temu se pa pojavijo med njegovimi kupec zmeraj na novo presenetljivi konkurzi itd. In kljub največji opreznosti ima izgube. Proti takim slučajem si pomagajo trgovci s kreditnim zavarovanjem, v zadnjem času zlasti zlasti s posebno vrsto zavarovanja, z eksportnim kreditnim zavarovanjem. Na ta način se zavaruje zavarovanec vsaj proti delu izgube, ki ga doleti vsled neiztrljivosti njegovih zahtev, izvirajoče v plačilni nezmožnosti inozemskih naročnikov. In sicer se dobi kritje tudi tedaj, če je nastopila plačilna nezmožnost vsled kakšne katastrofe, na primer vsled vojske, revolucije, potresa itd., ali pa vsled državnih plačilnih prepovedi in moratorija v deželi dolžnika. Temelji kreditnega zavarovanja so sedaj sicer še v povojih, vendar se pa morejo posamezne zavarovalne družbe opirati na skušnjo 20 ali več let, ki jim daje dober statistični material o številu konkurzov v posameznih vrstah. Te družbe tudi dobro vedo, kje je na mestu prav posebno previdnost. V pangoh, ki so že takoj v začetku kreditno zavarovanje bolj uporabljale — naprimer v usnjarski in tekstilni obrti, zlasti pri predilnicah in tkalnicah, so dobili menda že približevalne številke. Dragocen material za kreditnega zavarovalca dajejo konkurzne statistike, ki so jih napravljali v vseh večjih trgovskih deželah že pred vojno. In tu vidimo pozornost vzbujajoči zaključek, da izloča narodno gospodarstvo leto za leto približno enako število odvisnih obratov, zato da morejo preostali živeti. Dvig statističnih konkurznih števil je za zavarovalca znamenje, da je izbruhnila v narodnem gospo-

darstvu kakšna bolezen, in ta dvig mu bo povod, da bo nove kreditne rizike s posebno previdnostjo motril. Njegova opreznost bo pa za dobavitelja opomin glede varnosti kupčije, ki jo hoče skleniti.

Eksportno kreditno zavarovanje, s katerim se danes intenzivno pečajo strokovni krogi in državne instance najvažnejših trgovskih držav, je bilo znano že prej; vlasti v prehodnih dobah po vojski so ga hoteli večkrat vpejljati. Doslej pa ni imelo posebnega uspeha. V zadnjem času so poskusili z raznimi sistemi zavarovanja, da varujejo eksport. Najprej omenimo

Nemčijo. Od letošnjega aprila navelja na Nemškem takozvani »berlinski načrt«. Njegov glavni namen je pospeševanje eksportnega delovanja in indirektni boj proti brezposelnosti. Izvedbo tega načrta opravljajo oddelki zasebnih kreditnih zavarovalnih družb Eksporter se obrne na »Hermes Kreditversicherungsbank«-o v Berlinu ali pa na »Frankfurter Allg. Versicherungs A. G.« v Frankfurtu in priloži svoji prošnji kolikor mogoče obsežen izvestilen material o inozemskem kupcu itd. Nanovo ustanovljeni Eksportnokreditni zavarovalni urad, ki mu načeluje zastopnik vlade, odločuje o prošnjah. Zavarovalni riziko zelo razdelijo. Da se ne pospešujejo lahkomi-selne pogodbe, je določeno, da je eksporter v slučaju škode udeležen na zgubi. Tretjino rizika prevzame navadno eksporter, tretjino zavarovalec, tretjino država. Takozvani politični ali

Kupujmo in podpirajmo
domači izdelek.
izvrstno
KOLINSKO CIKORIJO

katastrofni riziko krije v celoti država. Za olajšanje financiranja eksporterjeve kupčije mu da zavarovalna družba pismo na banko, ki mu da denar. S tem pismom je krit. V pismu odstopi eksportna tvrdka vse svoje iz zavarovalne pogodbe izvirajoče zahteve napram zavarovatelju banki. Zavarovatelj se pa obveže, da bo poravnal vse svoje zadeve z banko in ne z onim, ki je zavarovan. Od teh odredb pričakujejo bistveno olajšanje možnosti financiranja. — Drug sistem se imenuje hamburški načrt, ki so si ga ustvarili hanseatski trgovci za nabavo kredita in za možnost eksporta. Rekli so, da financiranje eksportne trgovine ni oteženo po nezadostni varnosti, temveč po pomanjkanju kapitala. Eksportni riziko nosi samo eksporter. Zavarovanje se razleza samo na dve tretjini zavarovalne vsote, tretjino pa nosi banka sama. Samo v slučaju katastrofe pomaga država pri kritju. V ta namen je dala država 5 milijonov mark na razpolago; pri berlinskem načrtu je pa dala na razpolago 10 milijonov mark in sicer iz sredstev produktivnega skrbstva za brezposelne.

Velika Britanija. Angleška vlada je dala leta 1919 26 milijonov funtov za državni eksportnokreditni sistem. Eksporterjem dovolijo proti gotovim varščinam, ki jih da kupec, predujme v višini do 80% nabavnih stroškov eksportiranega blaga. V letošnjem marcu je prešla tudi Velika Britanija k državnemu eksportno kreditnemu zavarovanju in je osnovala pri trgovskem uradu poseben oddelek, Export Credit Guarantee Department imenovano. Angleškim eksporterjem naj se da varstvo proti riziku zlasti dolgoročnih kreditov v eksportni trgovini. Državna eksportna garancija je zaenkrat samo poskus. Z določitvijo dobe začasno na tri leta si ohranijo zasebne zavarovalne družbe možnost, da ves sistem same vodijo. Zaenkrat ima v Angliji država glavno vlogo, po nemških sistemih pa močno sodelujejo zavarovalne družbe.

Avstrija. V obliki delniške družbe namerava napraviti Avstrija kreditno zavarovalno centralo, z glavnico 5 mil. šilingov, ki naj z izločitvijo vsake druge zavarovalne vrste vodi le kreditno zavarovanje. Na delniški glavnici so udeležene zavarovalne družbe s 40 odstotki, banke s 25%, interesi iz trgovskih in industrijskih krogov s 35%. Zveza in dežele nimajo pri tem nič opraviti. Temelj kreditnega zavarovanja so samo blagovne kupčije.

Švica proučuje sisteme drugih držav in se doslej ni odločila še za noben način. — Prav tako iščejo Italija, Francija, Španija in Češkoslovaška pripravno obliko za utrditev in pospeševanje njih zunanje trgovine. Država naj pri tem neposredno ali posredno podpre zasebno podjetnost. — Na Holandskem prevzame država, oprta na odredbo finančnega ministrstva iz leta 1923, neko gotovo eksportno garancijo. Holandski eksporter se zavaruje pri državi s 40 odstotki proti riziku insolvence inozemskega kupca. Zdi se pa, da se eksporterji bolj oprijemajo zasebnih zavarovalnih družb. — Podobno je na Švedskem, kjer je leta 1920 dovolil državni zbor garancijsko vsoto do 25 milijonov švedskih kron za blagovne kredite v inozemstvo. Garancija obsega 50% prodajnega zneska. — Tudi na Danskem je dala država 25 milijonov kron na razpolago, a je bilo garantiranih samo za ca 5 milijonov kron eksportnih kreditov. Da je institucija odpovedala, je vzrok pomanjkanje kapitala pri kreditnih zavodih, ki niso hoteli svojih likvidnih sredstev vezati na daljši rok. S poročtvom danske vlade je vzel nato danski eksportnokreditni odbor 25 milijonov kron pri Guaranty Trust Co v Newyorku. Smo že pisali o tem. Danski eksporter se obrne na zasebno banko v Kopenhavnu kot zastopnico one družbe, ki pošlje za znesek naprošenega kredita ameriškega zavodu obligacije, od države garantirane. Nato da ameriška banka eksporterju predujem. Kreditni riziko nosi izključno le eksporter; a država mu s prevzetjem garancije napram ameriškega davatelju denarja dobavi potrebno glavnico za eksportni kredit.

ČAJNA ROČKA

Rumeno	Rujavo
Črno	Modro
Rudeče	Zlato

BARVE OMOTOV ČAJNEROČKE
so zunanje znamenje za mešanico.

Čajna ročka „Rumena“
Dobra gospodinjinska čajna mešanica.

Čajna ročka „Rujavo“
Prijetni jena družinska čajna mešanica

Čajna ročka „Črna“
Plemeniti čaj za gospode.

Čajna ročka „Modra“
Cvetni damski čaj.

Čajna ročka „Rudeča“
Čista Indo-Ceylon-čajna mešanica.

Čajna ročka „Zlata“
Mojsterska mešanica iz najboljših vrst svetovno znanih, najvišje ležečih Darjeeling-plantaz.

Stemi mešanici
Izpolnite vse želje čajnega pivca!

R. Seelig & Hille, uvozniki - čaj
Dresden-A. 1. Poštni predal št. 374

Gibanje cen v veletrgovini.

O gibanju cen v veletrgovini priobčuje beograjski »Privredni Pregled« z dne 19. t. m. sledeče poročilo:

Doba	poljed. pridelki	živina in produkti	sadje in zelenjava	gradivo	kolonij. blago	celotni indeks	izdelki indust.
povpr. 1913	100	100	100	100	100	100	100
povpr. 1925	1861	1882	1633	2022	1462	1969	1804
januar 1926	1490	1615	1533	1751	1363	1823	1596
febr. 1926	1377	1548	1538	1751	1366	1758	1556
marec 1926	1381	1651	1538	1907	1359	1718	1592
april 1926	1420	1645	1508	1890	1368	1705	1593
maj 1926	1447	1639	1366	1749	1371	1684	1542
junij 1926	1535	1408	1244	1745	1359	1678	1495
julij 1926	1610	1380	1188	1708	1329	1645	1476
avgust 1926	1466	1371	1050	1800	1330	1642	1443
sept. 1926	1359	1446	1113	1864	1326	1651	1459
oktober 1926	1403	1530	1161	1882	1315	1676	1494
nov. 1926	1471	1612	1233	1895	1283	1682	1529

Celotni indeks cen se je v mesecu novembru napram prejšnjemu mesecu dvignil za 35 točk ali za 2 in pol odstotka.

V pesameznih skupinah opazimo sledeče spremembe: v skupini poljedelskih produktov so se podražili pšenica, ječmen, krompir in seno. Povisek te skupine znaša 68 točk ali skoraj 5%. Skupina živine se je podražila za 82 točk ali pa 5½%. V tej skupini so se podražila jajca in svinjska mast. V skupini sadja in sadnih izdelkov se je cena dvignila za 72 točk ali za 6½%. V tej skupini so se podražile suhe češplje in žganje. Glede stavbenega materiala se cena ni bistveno izpremenila. Glede kolonijalnega blaga pada cena kave, dviga pa se cena sladkorja. V industrijski skupini ni bistvenih izprememb. — Denar je bil stabilen. Izvoz je bil nekoliko večji nego prejšnji mesec, uvoz je bil pa slab.

Obrestna mera francoske banke.

Znižanje obrestne mere Francoske banke (Banque de France) označajo kot simpton pomirjenja. Uradnega komentarja za to odredbo doslej še ni. Vidi se, da hočejo deflacijo omiliti in njen tempo zmanjšati. Kakor poročamo v drugem članku, se kažejo na Francoskem znaki hude gospodarske krize. Da preprečijo posplošenje brezposelnosti, je bilo treba pet mesecev trajajočo omejitev kredita odstraniti. Opozarjajo, da je nova obrestna mera še relativno visoka in da je pred velikim zvišanjem v juliju veljala 6 odstotna mera kot normalna. 31. julija 1926 so zvišali obrestno mero namreč naenkrat od 6 na 7½ in je spadalo to v valutni program Poincaréjev. Vzroki, ki jih je takrat vlada navajala, danes menda ne veljajo več v istem obsegu. Za trgovce, ki so takrat podraženi denarja posebno čutili, pomeni novo znižanje dobrodošlo olajšanje. V naslednjem podamo razvoj obrestne mere Francoske banke od leta 1900 naprej:

11. januarja 1900 4%, 25. januarja 1900 3½%, 25. maja 1900 3%, 1901 do 1906 3%, 21. marca 1907 3½%, 7. novembra 1907 4%, 23. januarja 1908 3%, 1909 in 1910 3%, 21. septembra 1911 3½%, 17. maja 1912 3%, 21. oktobra 1912 3½%, 31. oktobra 1912 4%, 1913 4%, 29. januarja 1914 3½%, 30. julija 1914 4½%, 1. avgusta 1914 6%, 20. avgusta 1914

5%, 1915 do 1919 nesprem. 5%, 8. aprila 1920 6%, 28. junija 1921 5½%, 11. marca 1922 5%, 1923 nesprem. 5%, 10. januarja 1924 5½%, 17. januarja 1924 6%, 11. decembra 1924 7%, 10. julija 1925 6%, 31. julija 1926 7½%, 16. decembra 1926 6½%.

Kakor vidimo, je bila obrestna mera doslej najvišja v letošnjih mesecih avgust, september, oktober, november in v prvi polovici decembra.

Zakup državnih železnic.

V »Mitteilungen des Deutschen Hauptverbandes« (Praga) stavi dr. Kuno Grohmann glede datjave državnih železnic inozemski družbi v zakup razne predloge. »Prager Presse« pristavlja, da zaslužijo njegove ideje pozornost, čeprav ne v taki obliki. Ker prihaja misel dajanja železnic v zakup v vseh srednjeevropskih državah na dan, bi bilo dobro, da Grohmannove misli zapišemo.

»Jaz za svojo osebo nisem za zakup, ker štejem državne železnice med najvažnejše dele in rezerve narodnega premoženja, ki razbremenijo v veliki meri državno gospodarstvo in oplemenijo zasebno gospodarstvo. Nasprotno bi pa priporočal njih spremenitev v posebno akcijsko družbo z 20 milijardami kapitala, od kojih bi dala država 11 milijard, inozemski kapital 6 in domači kapital 3 milijarde. Moji pogoji bi bili tile: 1. Zasebni kapital prevzame upravo. 2. Država obljubi, da bo pritrčila vsem sklepom uprave, ki služijo zvišanju gospodarstvenosti obrata. 3. Če ostaneta indeks in cena premoga enaka (dovoljeno kolebanje 15%), se tarife nič ne zvišajo. Če se indeks in cena premoga znižata, se znižajo tudi tarife. Vsaka sprememba se sme izvršiti samo z dovoljenjem države. 4. Država prevzame v slučaju vojske lahko sama upravo. 5. Družba se obdavči šele od čistega dobička, ki presega 10% osnovnega kapitala, vsega skupaj pa kvečjemu s 25 odstotki.

Zaključek te ureditve bi bil sledeči: Država bi dobila 9 milijard sredstev, ki bi jih porabila za odplačilo visoko obrestovanih domačih in inozemskih kreditov, ki imajo za posledico visoko obrestno mero našega zasebnega gospodarstva doma in na tujem. Z drugo besedo: državni dolg bi se naenkrat zmanjšal za eno četrtino in bi padel od 35 na 26 milijard. Obrestno breme bi se zmanjšalo za ca 30% sedanjih bremen. S tem zmanjšanjem državnega dolga bi se poplačal lahko ves zunanji državni dolg v višini 6½ milijard in bi bil inozemski denarni trg za zasebno gospodarstvo prost za isti znesek. Za razbremenitev domačega posojila bi ostali še vedno dve milijardi in pol, in tudi ta znesek bi prišel zasebnemu gospodarstvu v prid. Zasebno gospodarstvo bi naložilo v železnicah tri milijarde Kč, samo za ½ milijona več kot bi mu vsled razbremenitve države doteklo potem domačega trga. Kakšne so možnosti za zvišanje gospodarstvenosti, se razvidi iz sledečih števil: Ford prevozi na svoji železnici z 2300 nastavljenici 10 milijonov ton; na leto, Češkoslovaška pa s 180.000 nastavljenici 70 milijonov ton; prevoz je torej samo 7-krat večji, število nastavljenec pa ca 80-krat.

Na vsak način zelo zanimiva izvajanja.

Trgovina.

Uredba o odpiranju in zapiranju trgovin. Kabinet ministrstva trgovine in industrije je naprosil »Trgovski Glasnik« v Beogradu, da ugotovi, da Uredba o odpiranju in zapiranju trgovin inobrtniških obratov, kakor je bila objavljena v časopisju, ne vsebuje definitivnega teksta, ki v navedeni obliki ni bil določen za objavo, posebno kar se tiče stilizacije in redakcije.

Ureditve svobodne cone na Sušaku. Kakor se poroča je ministrstvo trgovine in industrije sklenilo, da se v najkrajšem času skliče posebna konferenca zastopnikov interesiranih gospodarskih korporacij, da razpravljajo o ureditvi svobodne cone na Sušaku. Konferenca se bo vršila v ministrstvu trgovine in industrije v Beogradu.

Trgovinske zveze med našo državo in Madžarsko. V Beograd je došel g. Aurel Barany, sekretar zveze madžarskih trgovskih korporacij z nalogo, da prouči pogoje za okrepitev trgovskih in gospodarskih ednošajev med našo kraljevino in Madžarsko. Gospod Barany ima nalogo, da istočasno pripravi vse potrebno za poset zastopnikov madžarske trgovine in industrije našim gospodarskim krogom. Poset se ima vršiti meseca maja leta 1927.

Glavna zaloga

F. ŠIBENIK, Ljubljana.

Več patentov za poljedelske stroje i. dr. bi oddal v izkoriščanje Paja Ogari v Pančevu.

Prodaja. Dne 17. januarja 1927 se bo vršila pri Dravski artiljerijski radionici v Ljubljani ofertalna licitacija glede prodaje 23 starih tovornih avtomobilov in 94 kom. raznih starih šasij. Predmetni oglas z natančnejšimi podatki je v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani na vpogled.

Konkurz je razglašen o imovini V. A. Pisanca, medičarja in svečarja v Ptuj. Prvi zbor upnikov pri okrajnem sodišču v Ptuj bo 24. t. m. ob 10. uri. Oglasitveni rok do 28. januarja, ugotovitveni narok 11. februarja 1927 ob 10. uri. — Konkurz, razglašen o imovini Franca Seuniga, trgovca in posestnika v Ljubljani, je odpravljen in je bila vsa masa razdeljena.

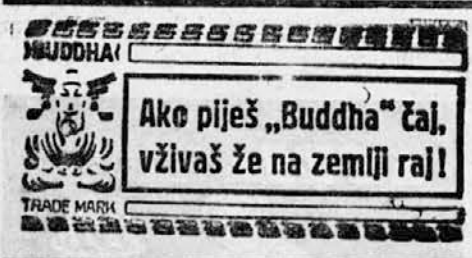
Sladkor. Glede znižanja sladkorne kvote na Kubi pravijo strokovnjaki, da je treba počakati končnega besedila. Včasih pride namreč še kakšno navodilo zraven ki kljub maksimirani kvoti v slučaju ugodnih tržnih razmer vseeno še pokaže kakšen izhod za zvišanje produkcije. Proti odloku predsednika Machado je bil odpor itak velik. Dejali so da prevzame na ta način Kuba glavno breme pri vzpostavitvi ravnovesja med svetovno produkcijo in svetovno porabo, dočim imajo druge dežele od tega samo korist in z dvigom produkcije efektu odredbe direktno lahko nasprotujejo. Zagovorniki odredbe, z newyorško tvrdko Czarnikow-Rionda na čelu, pa pravijo, da je kubanska produkcija merodajna za razvoj svetovnotržnih cen in da se je nadprodukcija na Kubi zmeraj javljala v nižjih svetovnotržnih cenah in se je tako maščevala najprvo na Kubancih

samih. Vsled prednostne carine, ki jo ima Kuba v U. S. A., zamore oskrbeti vso porabo te dežele čez njeno lastno produkcijo. Na podlagi letošnje porabe računijo importno potrebo U. S. A., brez uvoza iz lastnih kolonij, na 3,675.000 ton. Prištevši še tej številki lastno kubansko porabo, dobimo 3,825.000 ton, ki so torej takorekoč že na prostem svetovnem trgu, pride v poštev samo razmeroma majhna količina produkcije nad omenjeno številko. A ravno ta količina je za razvoj cene merodajna in pritisk teh previškov je potisnil v zadnjih letih cene sladkorja navzdol, tako da so padle vsa pod produkcijske stroške. Zagovorniki omejitvene odredbe upajo, da bodo z znižanjem teh previškov cene dvignili in da bodo za 10 odstotkov znižano produkcijo nadomestili z novimi višjimi cenami.

Statistika našega izvoza in uvoza. Na zahtevo gospodarskih korporacij, da se izvozna in uvozna statistika čim bolj popolni, je generalna direkcija carin podrejenim organom naročila, da od 1. januarja 1927 dalje izkazujejo detajlno tudi glede onih predmetov, katere navaja naša carinska tarifa samo v zvezi z drugimi predmeti.

Mirna žitna tendenca. Tendenca svetovnega žitnega trga je bila v zadnjem času prav mirna. Kupčija se je zelo znižala, ker so severameriški eksportirji, kljub bistveno nižini voznini svoje zahteve le nebitveno znižali. A ponudba iz laplatskih držav se je poživela. Tudi Rusija je začela bolj ponujati, in beremo, da bo eksportirala tudi večjo množino rži. Poročila iz Argentine so nadalje ugodna. Mislijo, da bodo prodali tudi še stare zaloge; v tem slučaju bi imela Argentina na svetovnem trgu še dosti večjo vlogo kot doslej. Preskrba žita potrebnih dežel bo v bližnjem času kmalu izključno v rokah laplatskih držav; iz Kanade prihajajo namreč poročila o velikem mrazu in bo plovba po reki Sv. Lovrenca zato prehitro prenehala. S tem postane veliko ladijskega prostora prostega za eksport iz Južne Amerike, in ima Argentina možnost, da svoj eksport forsira. Tudi na evropskih trgih je položaj miren. Povpraševanje po rži je bilo v zadnjih dneh boljše kot povpraševanje po pšenici. Zlasti na Nemškem, v Češkoslovaški in v Avstriji so prodali zelo veliko rži.

Poljska trgovska bilanca je aktivna. — V mesecu novembru t. l. je Poljska izvozila za 132 milijonov, uvozila pa za 104.5 milijonov zlatov blaga. Bilanca je torej z 26 milijoni aktivna.

Industrija.

Češkoslovaška tekstilna in preprogarška industrija. Poročajo o nekakšnem izboljšanju tekstilne industrije, ki pa ni splošno. Tu in tam štrajka še zmeraj dosti delavcev. Nasprotno se je pa položaj preprogarske industrije v zadnjih 14 dneh precej izboljšal, in sicer zlasti pri vrstah, ki jih izvažajo v Veliko Britanijo. Češkoslovaške preproge so na Angleškem zelo priljubljene in začenjajo polagoma izrivati tudi francoske in belgijske blago. V zadnjih treh tednih so naročili Angleži v češkoslovaških tovarnah za 40 do 50 odstotkov več preprog — po vrednosti — kot prej v treh mesecih. Tudi pri angleških trgovcih v komisiji ležeče blago Angleži radi kupujejo.

Poljski kartel nafte. Že parkrat smo pisali, da so se pogajanja za obnovo vitev poljskega kartela nafte zmeraj na novo razbila. Iz Lvova poročajo, da so bila tudi sedaj brezuspešna. Pogajanja je prekinila najprvo »Galicia«. Različne manjše tvrdke so hotele posredovati. Upanja, da se bo dosegel sporazum, je malo. Prepričanje je nastal zaradi razdelitve kvote. Koncesije državnih obratov niso zadovoljile zasebnih tvrdk.

Poročilo rensko-westfalskega promogovnega sindikata. Izšli sta dve poročili skupaj, za l. 1924/25 in za l. 1925/26. Za čas pred angleškim štrajkom ugotavljajo, da velik del rudnikov sploh ni delal,

Enrilo

Splošno priljubljen
kavni nadomestek
okusen i cenen.

Dobiva se v vseh
dobro asortiranih
kolonijalnih trgovinah.

število odpuščanih delavcev se je dvignilo na 100.000. Domača prodaja ruhrskega premoga, eno najboljših meril gospodarskega življenja, je kazala do srede leta 1926 padajočo tendenco in so jo mogli paralizirati le z uvozom, ki so ga začeli forsirati že v pomladi l. 1925. V tem položaju je prišel angleški štrajk, ki je padajočo tendenco spet dvignil. Nemci upajo, da se bo kljub hudim zahtevam Dawesovega načrta, kljub socialnim bremenom itd. razvila boljše konjunktura in da je dal prve začetke za to angleški štrajk. Dobiček ruhrskega premogarstva ne temelji na skupičku, temveč na tem, da je mogel sindikat v preteklih mesecih večje množine eksportirati in da se tudi sedaj, po končanem štrajku ni bati nenadne reakcije, temveč je prodaja še za dalj časa zagotovljena. Domače cene so se z napredujočo utrditvijo valute znižale in so v zadnjem času z malimi spremembami za posamezne vrste ostale na isti višini. Sindikatna pogodba od 30. IV. 1925 se od svojih prednic razlikuje po daljši dobi. Zadovoljiva rešitev pa to še zmeraj ni, in upajo, da jo bodo prinesla tekoča pogajanja. Reparacijske datjave rensko-westfalskega premogovnega sindikata od septembra 1919 do vključno marca 1926 na podlagi mirovne pogodbe navaja poročilo takole: 55,319.806 ton premoga in briketov ter 24,891.015 ton koks.

Tovarna petroleja. Blizu Merseburga na Saksonskem se gradi velika tovarna, v kateri se bo izdeloval iz rjavega premoga petrolej. Šest tisoč delavcev je že na delu. Vsega skupaj bo dvajset večjih poslopij, tri velike dvorane za stroje, v desetih stavbah se bo prekapal iz premoga petrolej. Računa se da bo tovarna v teku enega leta že popolnoma dograjena. Družba, ki jo gradi, se nadeja, da bo proizvajala 120.000 ton letno tekočega goriva.

Denarstvo.

Določila glede trgovanja z devizami in valutami v novem finančnem zakonu. Novi finančni zakon vsebuje tudi določbe glede trgovine z valutami in devizami. Vse posvetovalnice, ki se bavijo s trgovino z valutami in devizami, razen delniških družb, morajo imeti posebno dovoljenje od finančnega ministra. Nove poslovalnice se brez tega dovoljenja ne morejo ustanovljati. Poslovalnica brez dovoljenja bo kaznovana z denarno globo do 100.000 Din. V obrambo stalnosti dinarja vsebuje novi finančni zakon določbo, da ima finančni minister pravico, kaznovati menjalnice in druge tvrdke z globo do 300.000 Din v slučaju, da se jim dokažejo špekulacije, ki uničijo stalnost dinarja. Dotični tvrdki se brez vsega tudi odvzame pravica trgovanja z valutami in devizami. Finančni minister je to ukrenil zato, ker so se baje zadnji čas opazili novi poskusi špekulacij z dinarjem.

Lombardiranje obveznic 7% drž. investicijskega posojila iz leta 1921 pri poštini hranilnici. V smislu sklepa nadzorstvenega sveta poštne hranilnice sme slednja in vse njene podružnice dati lombardna posojila na označene obveznice vsem drž. uradnikom in vpokojencem, vojnim invalidom in duhovnikom in sicer po 50 Din na obveznico v nomin. vrednosti 100 Din. Točnejša pojasnila o teh lombardih daje interesentom podružnica poštne hranilnice v Ljubljani.

Novo notacije na dunajski borzi. Od 27. decembra 1927 bo izkazovala dunajska borza vrednost efektov samo v šilingih. Izjeme bodo tvorile samo obveznice avstrijske republike, to je posojilo Zveze narodov, prisilno posojilo in obračunske obveznice. Vrednost teh obveznic se bo izkazovala v odstotkih.

Obrestna mera v Avstriji. — Kakor pri nas, je tudi v Avstriji obrestna mera trda ovira za razvoj gospodarskega življenja. Graški denarni zavodi plačujejo za hranilne vloge 6 do 8%, zahtevajo pa za posojila 12 do 15%. Gospodarski krogi se pritožujejo nad preveliko razliko med aktivno in pasivno obrestno mero. V predvojni dobi je znašala razlika 1%, včasih še manj, praviloma pa ni preseгла 1½%. V sedanjih časih, ko je večina gospodarskih krogov navezana na kredit, je razlika tem bolj občutna. Za opravičilo navajajo denarni zavodi pomanjkanje denarja, ki povzroča neizogibno potrebo tako visoke obrestne mere. V malem se kaže ta potreba v sledečem vzgledu: Neke rajfajznovka je imela pred vojno dva milijona kron vlog. Od teh je imela 1 milijon 800.000 kron naloženih v kratkoročnih posojilih, pri katerih je zaslužila 1%, (vloge 5%, posojila 6%), to je 18.000 kron. S tem je brez težav plačevala režijske stroške itd. Danes znašajo vloge takega zavoda komaj eno četrtino predvojnega stanja, to je približno 500.000 šilingov. Ako bi tudi sedaj bila razlika med aktivno in pasivno obrestno mero samo 1%, bi zaslužek nikakor ne zadostoval za kritje režije. Kar velja v malem za male zavode, velja v večji meri tudi za večje zavode, ki imajo praviloma sorazmerno višjo režijo. Za znižanje obrestne mere bi potrebovali denarni zavodi več denarja, bodisi v vlogah, bodisi v inozemskem kapitalu. Dekler se jim ne posreči zvišati vlog ali pa znižati režije, ne morejo še misliti na znižanje obrestne mere. V splošnem velja to tudi za naše denarstvo, ki ga ovirajo iste okoliščine, da ne more znižati obrestne mere.

Volpi o liri. Pri glasovanju o zakonu glede fašistovskega posojila je dejal finančni minister Volpi, da gre pri tem posojilu za to, da se denar italijanskih varčevalcev monopolizira za narodno produkcijo. Vlada je z dosedanjim izboljšanjem lire zadovoljna. Kar se tiče obtoke bankovcev, obstoja neomajna volja vlade, da ga še bolj omeji. Tudi to se bo počasi vršilo, da se ne bodo motile prave potrebe produkcije, ki jo je treba ščititi.

Rumunija dovoljuje hipoteke v stabilni valuti. Rumunska vlada predloži parlamentu predlog zakona, po katerem bodo mogoče hipoteke v stabilni valuti. Vsled valovanja leja so se posebno oni, ki so zidali hiše, branili, dolgoročnega posojila v lejih. Z zemljeknjižnim zavarovanjem posojila v stabilni valuti bo mogoče v bodoče dobiti amortizacijska posojila pod normalnimi pogoji.

TRIKO-PERILO

za moške, žene in otroke,
volna v raznih barvah, rokavice,
nogovce, dokolenice, nahrtniki,
niti, šalje, lesarje in love, dežniki,
liti, lifoni, lepni robci, palice, vilice, noži,
krojače, čevljarje, brivce
edno le pri tvrdki

Josip Petelinc
Ljubljana
blizu Prešernovega spomenika.

Najbolje cene! — Na veliko in malo!

Carina.

Spričevala o izvoru za Češkoslovaško. Češkoslovaška vlada je, po poročilu našega ministrstva zunanjih del, opustila zahtevo vidiranja spričeval o izvoru po pristojnih češkoslovaških konzulatih pri uvozu moke iz naše kraljevine v Češkoslovaško republiko.

Valutni carinski koeficient v Italiji je znašal za čas od 4. do 11. decembra t. l. 454%, to je 100% carine in 354% ažija.

Carinska bonifikacija za uvoz žita v Francijo. Francija povračuje od carine na žito, ki znaša 18 frankov, za ono žito, ki se v Franciji zmelje, po 8 frankov carine. Ta ugodnost poteče dne 31. decembra t. l. in se še ni podaljšala. Odločitev o tem vprašanju se v kratkem pričakuje.

Carinski ažijo v Španiji. Carinski ažijo, ki se pobira v Španiji, ako se plača carina v srebru in v papirju namesto v zlatu, znaša za mesec december 1926 26,82 odstotkov.

Davki in takse.

Novi kolki po 20 par. Uprava državnih monopolov je izdala nove kolke po 20 par iste kvalitete, kakor so sedanji kolki po 10 in 50 par in po 1, 2 in 3 dinarje. Kolki stare emisije se bodo smeli porabljeti, dokler ne poide sedanja naklada.

Amerika znižuje davke. Državni tajnik za finance Združenih držav severameriških je stavil pred kratkim predlog, da se dohodnina za l. 1927 zniža za 38%. Ob enem je zavrnil vse predloge, katere je dobil od gotovih strani, da dovoli za vračanje vojnih dolgov daljše roke. Po njegovem mnenju je rok 62 let za vse v poštev prihajajoče države zadosti ugoden.

Promet.

Uspeli zadnje železniške konference v Mariboru. Prometni minister je pritrdil vsem sklepom zadnje železniške konference, ki se je vršila v Mariboru. Na tej konferenci se je med drugim sklepalo o poenostavljenju železniško-carinske in policijske službe na obmejnih postajah napram Avstriji, ki naj prepreči dolgotrajne zamude. S poenostavljenjem omenjene službe bo mogoče odpraviti vlak iz obmejne postaje preko meje najkasneje v 15 minutah.

Novi tovarni listi. Od dne 5. decembra t. l. so v prometu novi tovarni listi za tovarni in brzojavni promet v notranjosti naše države. Dosedanji tovarni listi se smejo porabljeti še do konca tekočega leta.

RAZNO.

Nov ameriški predlog za sanacijo Evrope. — Štirideset profesorjev narodnega gospodarstva in socialnih ved izda na ameriško prebivalstvo manifest, v katerem protestira proti dosedanjim metodam in urejevanju medzavezniških dolgov in zahtevajo, da se skliče posebna konferenca, ki naj razpravlja o gospodarski povzdigi Evrope in eventualno tudi o popustu vseh evropskih dolgov. Svoj predlog utemeljujejo s tem, da ameriška javnost ni zadosti poučena o naporih Evrope za doseg svetovnega miru in da se vprašanje medzavezniških dolgov do sedaj ni obravnavalo s pravih vidikov. Oziralo se je le na plačilno zmožnost, ki pa kot podlaga za ureditev dolga ni ne jasna, ne pravična in tudi znanstveno ne utemeljena. Združene države so bile do sedaj nepopustljive napram zaveznikom, kar pri prizadetih narodih gotovo ni pomnožilo simpatij za ameriško prebivalstvo. Državni zakladnik naj bi se zavedal, da pomenja ureditev dolgov za ameriške davkoplačevalce samo neznamen dobiček, ki ne odtehta simpatij, katerih bi bila Amerika deležna, ako bi se pokazala velikodušno. Profesorji iz tega razloga predlagajo, da se vprašanje zavezniških dolgov na novo preštudira. Splošno se pričakuje, da vzbudi ta manifest v Ameriki splošno pozornost.

Žene in otroci izseljencev smejo v Ameriko. Senat ameriških Zedinjenih držav je sprejel z dvema glasovoma večina naredbo, ki dovoljuje 35.000 ženam in otrokom izseljencev, ki so se nastanili v Zedinjenih državah v l. 1921 do 1924, da se smejo priseliti k svojim domačim. Ta pritok novih izseljencev ne spada v število zakonito določenih kvot za izseljence posameznih držav.

Francoski parlament je sprejel proračun. za proračun je glasovalo 405, proti pa 140 poslancev. Proračunjeni prejemki znašajo 29728, izdatki pa 39451 milijonov frankov.

TRŽNA POROČILA.

Mariborsko sejmsko poročilo. (17. decembra 1926.) Na zadnji živinski sejem se je priglasilo 16 konjev, 149 volov, 12 bikov, 511 krav in 12 telet. Skupaj 700 komadov. Povprečne cene za različne živalske vrste so bile sledeče: debeli voli (1 kg žive teže v dinarjih) 7.50 do 8.25, poldebili voli 7 do 7.50, plemenski voli 6 do 6.75, biki za klanje 4.25 do 7, klavne krave, debele 5.50 do 6.25, plemenske krave 4.50 do 5.50, krave za klobasarje 2.75 do 4, molzne krave 5 do 6, breje krave 5 do 6, mlada živina 7 do 8.50. — Prodalo se je 289 komadov, od teh v Nemško Avstrijo 35 komadov. — Mesne cene: Volovsko meso 8 do 18 Din kg, telečje meso 9 do 19, Svinjsko sveže meso 10.50 do 27 Din kg.

Položaj na žitnem trgu. Tedensko poročilo novosadske borze omenja, da vlada na žitnem trgu še vedno stagnacija. Promet je bil pretekli teden slab. Znašal je 167 vagonov. Povpraševanje po pšenici je minimalno. Pšenice je bilo prodane 12, koruze 128, moke 19, ovs 5, fižola 3 vagona. Cene so bile po večini neizpremenjene.

Dunajski goveji sejem (20. t. m.). Dognon: 2328 glav; od tega 478 iz Jugoslavije. Ob zmanjšanem dogonu je primanjkovalo tudi veselja za nakupovanje. Cene nespremenjene. Notirajo za kg žive teže: voli I. 1.55 do 1.85 (izjemno 1.90 do 2.05), II. 1.25 do 1.50, III. 0.90 do 1.20, biki 1 do 1.40, krave 0.80 do 1.30 (1.55), slaba živina 0.50 do 0.70 šilinga.

Dunajska borza za kmetijske produkte (20. t. m.). Ameriški in budimpeštanski tečaji malo višji, kar pa je bilo na dunajskem tržišču brez posebnega vpli-

va. Čvrst je bil oves in več se je povpraševalo po otrobih. Notirajo vključno blagevnaprometni davek brez carine za 100 kg v šilingih: pšenica: domača 40.75 do 41.25, madžarska Tisa (79 do 80 kg) 45.75 do 46.75; rž: 31.25 do 33.75; turščica: 23.25 do 24.25; oves: domači 24.75 do 25.50.

DOBAVA, PRODAJA.

Nabava lesene avtomobilne garaže v Mozirju. Na osnovi členov 86 do 98 zakona o državnem računovodstvu razpisuje direkcija pošte in telegrafa v Ljubljani prvo pismene dražbo za dobavo lesene avtomobilne garaže v Mozirju. Dražba bo dne 27. januarja 1927 ob 11. uri dopoldne v pisarni ekonomskega oddelka direkcije pošte in telegrafa v Ljubljani, Sv. Jakoba trg št. 2, I. nadstropje, soba št. 42. Dražbe se sme udeležiti vsak, ki izpolni pogoje čl. 13, točka G, pravilnika k zak. o drž. rač. in ki položi 5%no ali, če je inozemec, 10%no jamčevino najkasneje na dan dražbe do 10. ure pri pomožnem uradu direkcije. Ponudbe, ki morajo biti kolkovane s 100 dinarji in predložene v zapečatenem ovitku z napisom: »Ponudba tvrdke N. N. za dobavo lesene avtomobilne garaže v Mozirju«, sprejema določena komisija na dan dražbe do 11. ure. Cene morajo biti napisane razločno v številkah in besedah in se razumejo v dinarjih, ocarinjeno, z zavojnino in prevoznimi stroški vred, franko skladišče direkcije. — Pogoji se lahko vpogledajo vsak delavnik od 8. do 13. ure v sobi št. 32 direkcije.

Dobave. Komanda pomorskega arsenala v Tivtu sprejema do 3. januarja 1927 ponudbe za dobavo salmijaka, voščenihi sveč, vrvice za izolacijo itd. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 12. januarja 1927 pri direkciji državnih železnic v Ljubljani glede dobave raznega orodja (1500 lopat, 130 nemških in nastavnih ključev za vijake, 100 vil za

gramoz in 100 kom. raznega drugega orodja), dne 15. januarja 1927 pa pri isti direkciji glede dobave 6100 prašnic. — Dne 16. januarja 1927 pri direkciji pomorskega sacbračaja v Splitu glede dobave 200 kvadr. metrov plošč iz medenine. — Dne 17. januarja 1927 pri veterinarskem odeljenju ministrstva vojske i mornarice v Beogradu glede dobave raznih obvez, vate, ščelk za roke itd. — Dne 18. januarja 1927 pri direkciji državnih železnic v Ljubljani glede dobave raznih svedrov za kovine in les in »Zahnradformfräser«. — Dne 20. januarja 1927 pri direkciji državnih železnic v Zagrebu glede dobave raznega materiala (2000 kg loja, 1500 smclnatih bakelj, bombaž, milo, kalijevo milo, vaselin); pri direkciji državnih železnic v Ljubljani pa glede dobave 50 ton bukovega oglja.

Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesentom na vpogled

Vesele božične praznike | **Srečno Novo leto**

želi vsem cenj odjemalcem in se priporoča v nadalje tvrdka

Stanko Florjančič
trgovina z železnino

Ljubljana,
Sv. Petra cesta št. 35.
Podružnica v Šiški.

Prvi in najstarejši specialni artistični atelje za

ČRKOSLIKARSTVO

na steklo, kovine, les, zid, platno i. t. d.

PRISTOU & BRICELJ

Telefon 908 LJUBLJANA Ustanov. 1903

Aleksandrova c. 1 Šelenburgova ulica 5

Izvršitev točna, okusna in precizna v najmodernejšem žargonu. Specijalista v izvrševanju steklenih napisnih firm, slikanje grbov po predpisih.

Vesele Božične praznike in srečno Novo leto želi vsem cenj. odjemalcem, tvrdka

Gregorc & Ko., Ljubljana

veletrgovina špecerijskega, kolonijalnega blaga, raznega žganja in špirira.

Telefon 246. Brzjavil: Gregorc.

„ORIENT“

tovarna oljnatih barv, lakov, firnežev in steklarskega kleja

je preselila

svoje prodajniške prostore

na Dunajsko cesto št. 14

(Mathianova hiša poleg trgovine Schneider & Verovšek)

ter se priporoča cenj. občinstvu za blagohotno nadaljno naklonjenost.

Zagotavlja se najboljša postrežba in najnižje cene.

Bonačev beležni koledar 1927

je izšel in se dobi v vseh trgovinah s papirjem v Sloveniji po Din 18.—. Koledar je elegantno opremljen in ima poleg rim. katoliških in pravoslavnihi praznikov tudi celoletni koledarski pregled. Kjer ni na prodaj, naj se naroči direktno pri

J. BONAČ SIN V LJUBLJANI.
Trgovcem primeren rabat.

Naročajte „TRGOVSKI LIST“!

= LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA =

(Ustanovljena 1900.)

Ljubljana, Dunajska c. (v lastni hiši)

PODRUŽNICE:

Brezice, Celje, Črnomelj, Gorica, Kranj, Maribor, Metkovič, Novi Sad, Ptuj, Sarajevo, Split, Trst. AGENCIJA: Logatec.

Delniška glavica Din 50.000.000—
Skupne rezerve nad Din 10.000.000—

Poštni ček. račun Ljubljana 10.509
Brzjavni naslov: Banka Ljubljana
Tel. šte. 261, 413, 502 503, 504.

Se priporoča za vse v bančno stroko spadajoča dela.

Strojne tovarne in livarne d. d., Ljubljana

Stroji za obdelavanje lesa.

Turbine, vodne in mlinске naprave, železna konstrukcija.

ARMATURE, brizgalke, sesalke, kovinasti odlitki.

ZVONARNA.

Vse vrste trgovske knjige kot: ameriški journali, glavne knjige, blagajniške knjige, vsakovrstne širace, bloke, mape kakor tudi vse vrste šolske zvezke Varni s svojimi prvovrstnimi izdelki najugodnejše

A. JANEŽIČ, Ljubljana

Florijanska ulica št. 14

knjigoveznica, industrija šolskih zvezkov in trgovskih knjig.

Na veliko!

Na malo!

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani

prodaja

PREMOG

Iz slovenskih premogovnikov

vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov za domačo uporabo, kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava na debelo

Inozemski premog in koks

vse vrste in vsakega izvora ter priporoča posebno prvovrstni češkoslovaški in angleški koks za livarne in domačo uporabo, kovaški premog, črni premog in briquete.

Naslov:

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani

Miklešičeva cesta št. 15, II. nadstr.

TISKARNA MERKUR

Trgovsko-industrijska d. d.

Ljubljana

Simon Gregorčičeva ulica št. 13

Telefon št. 552

Račun pri pošt. ček. zav. št. 13.108

Se priporoča za vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela. Tiska vse tiskovine za trgovino, industrijo in urade; časopise, knjige, koledarje, letake, posetnice i. t. d. i. t. d. Lastna knjigoveznica.

Veletrgovina

kolonijalne in špecerijske robe

Ivan Jelačin

Ljubljana

Zaloga

sveže pražene kave, mletih dišav in rudninske vode

Točna

In solidna postrežba!

Zahtevajte cenik!

Izšla je Blasnikova VELIKA PRATIKA

za navadno leto 1927

ki ima 365 dni.

»VELIKA PRATIKA« je najstarejši slovenski kmetijski koledar, koji je bil že od naših pradedov najbolj vpoštovan in je še danes najbolj obražtan.

Letošnja obširna izdaja se odlikuje po bogati vsebini in alikah. Opozorjamo na davčne spise, koje mora vsak čitati, da bo vedel, kaj smo plačevali nekdanj, kaj in koliko mora plačevati danes zlasti Slovenija.

Dobi se v vseh trgovinah po Sloveniji in stane 5 D. Kjer bi jo ne bilo dobiti, naj se naroči po dopisnici pri

J. Blasnika naslednikov
tiskarna in litografski zavod
Ljubljana, Breg štev. 12

WINOCET

tovarna

vinskega kisa, d. z o. z., Ljubljana, nudi

: najfinejši in najokusnejši :
namizni kis iz pristnega vina.

ZAHTEVAJTE PONUDBO!

Tehnično in higijenično najmodernejše urejena kisarna v Jugoslaviji.

○ Pisarna: Ljubljana, Dunajske ceste št. 1a, II. nadstropje. ○

IVAN JAX IN SIN, Ljubljana, Gosposvetska c 2

Najboljši šivalni in pletilni stroji. Izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz tovarne v Lincu. Ustanovljena leta 1867. Vezenje poučuje brezplečno. Po-amezni deli koles in šivalnih strojev. Desetletna garancija. Pisalni stroji, »Adler« in »Urania«. Kolesa iz prvih tovarn »Dürkopp«, »Styria«, »Waffenrad«, »Kaysers«

Najboljši šivalni stroj in kolo je edino le

za dom, obrt in industrijo v vseh opreman.

Istotam pletilni stroj DUBIED

Pouk v vezanju brezplečno.

Veletnagarancija

Delavnica za popravila.

Nizke cene, tudi na obroke.

Josip Petelinč
Ljubljana

glazu Prežernovega spomenika.

Veletrgovina

A. SARABON

v Ljubljani

prporoča

špecerijsko blago

raznovrstno žganje

moko in

deželne pridelke

raznovrstno

rudninsko vodo

Lastna pražarna za

kavo in mlin za dl-

žave z električnim

obratom.

CENIKI NA RAZPOLAGO!

Prva žebliarska in železoobrtna zadruga v Kropi in Kamni gorici.

Pisma: Žebliarska zadruga, Kropa (Slovenija).

Brzojavke: Zadruga Kropa.

Telefon interurban: Podnart 2.

Žebli za normalne in ozkotirne železnice.

Žebli za ladje, črni ali pocinkani.

Žebli za zgradbe, les itd.

Žebli za čevlje.

Spojke za odre in prage.

Spojke za ladje in splave.

Železne brane.

Zobje za brane.

Ključke za podobe, zid, cevi,

žlebove itd.

Vijaki z maticami.

Podložne pločice.

Malice.

Zakovice za tenderje, kolle,

mostove, sode, pločevino,

kolesa itd.

Vijačni čepi.

Verige.

Izdeluje lahke transmisije, popravlja strokovnjaško gospodarske stroje in opreme za vodne žage in mline.

Vsi v našo stroko spadajoči železni izdelki po vzorcih in risbah najceneje.

Ilustrovani ceniki na razpolago.

Prodaja se samo na debelo trgovcem.